

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МОТИВАЦИЯ ЗА ПОСТИЖЕНИЯ. УПРАВЛЕНИЕ НА НАГЛАСИТЕ И МОТИВАЦИЯТА ЗА УЧЕНЕ. СТИМУЛИРАНЕ НА ТВОРЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ДЕФИНИЦИИ ЗА МОТИВАЦИЯ

- **Брофи (1987):** „Мотивацията за учене е компетентност, придобита чрез общия опит, но стимулирана най-непосредствено чрез моделиране, обмен на очаквания и пряко управление или социализация от значимите други (особено родители и учители).”
- **Стипек (1988):** „В много голяма степен учениците очакват да се учат, ако техните учители очакват същото от тях.”
- **Муди (1977):** „Най-силните мотиватори за един човек могат да бъдат безсилни при друг.”
- **Брунер (1960):** „Най-добрият начин да се създаде интерес към предмета е да се счита той за ценен, полезен, годен за употреба, особено в ситуации, които са извън контекста на обучението.”

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Мотивацията е желание за достигане на целта,
обединено с енергия да се работи за тази цел.

Тя има 4 аспекта:

1. Цел.
2. Усилие.
3. Желание за достигане на целта.
4. Благоприятно отношение към визираната дейност.

Мотивацията е

положителна и отрицателна

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ПОЛОЖИТЕЛНА МОТИВАЦИЯ	ОТРИЦАТЕЛНА МОТИВАЦИЯ
Признаци	Признаци училището и учителите

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

МОТИВ

- Източник на човешката дейност – задвижване, тласък (от лат.) .
- Подтик към дейност, свързан с удовлетворение на потребностите.
- От неговата сила зависи интензивността на дейността.
  - ✓ Интерес.
  - ✓ Потребност.
  - ✓ Стремеш.
  - ✓ Убеждение.
  - ✓ Идеал.
  - ✓ Емоция.
  - ✓ Влечение.
  - ✓ Инстинкт.
  - ✓ Нагласа.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,

съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ВИДОВЕ ТЕОРИИ ЗА МОТИВАЦИЯТА

- Мотивацията се разглежда като система за стимулиране на поведението.
- Бихевиоралните теории – съсредоточават се върху външните стимули (наказания и награди).
- Когнитивистките теории – върху вътрешните мотиви (цели), активно търсене от човек на смисъл и удовлетвореност от живота.
- Хуманистичните теории – подчертават потребностите от личностен ръст. Акцентират на целостността на човека, личната свобода, избора и самоопределението.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,

съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ТЕОРИЯ ЗА САМООПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ДЕЦИ И РАЯН

Вътрешна мотивация :

- ✓ Изпълнение за собствена полза, независимо от външна награда.
- ✓ Вътрешните мотиви са свързани с идентичността на индивида, интереса към предмета и чувството за благополучие.
- ✓ Ученето е цел само по себе си, има възможност за избор на съдържание, форма, методи.
- ✓ Награда – удоволствието от дейността или чувството за компетентност (себеефективност).

Външна мотивация:

- ✓ Преследване на награда, външна по отношение на задачата (оценка или похвала), която не е органично и непосредствено свързана с ученето; придобиването на прагматична ценност – диплом, степен, възможност за по-добър живот, кариера.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,

съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ТЕОРИЯ ЗА САМООПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ДЕЦИ И РАЯН

- Основава се на отношението между **външни** и **вътрешни мотиви** и основната човешка потребност от автономия.
- **Вътрешна мотивация:** изпълнение на задачата за собствена полза, независимо от каквато и да е външна награда.
- **Външната награда** – увеличава или намалява силата на вътрешните мотиви, засяга чувството за себеефективност, свързаност с другите, чувство за собствено достойнство, преживяването на удоволствие от автономията при вземане на решения и изобщо на удоволствие от ученето.
- **ДЕЦИ:** автономията, компетентността и свързаността са три критерия, необходими за самоопределението на мотивацията.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Други теории:

- Теория „очакване-ценност” на Врум.
- Атрибутивна теория на Хейдър и Уейнър.
- Зона на най-близкото (проксимално) развитие. *Теорията е на Л. Виготски.*
- Теория за самоефективността на Бандура.
- Теория за достиженията на Аткинсън и Райан.
- Теория за целта на Лок и Латам.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- **Arcs-модел** за мотивация на обучението на Келер
- ✓ **Внимание** – методи и техники за възбуждане и поддръжка на любопитство и интерес
- ✓ **Приложимост, уместност** – методи и техники за стимулиране на ученическите нужди, интереси и мотиви
- ✓ **Увереност** – методи и техники за развитие на положително очакване за успешно достижение.
- ✓ **Поддръжка** – методи и техники за външна и вътрешна стимулация на усилието.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,

съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

НАЙ-ХАРАКТЕРНИТЕ УЧЕБНИ МОТИВИ

- **Външни** – подчинение на изискванията на родители и учители.
- **Учебно-познавателни** – интерес към знанията, любознателност.
- **Социални** – разбиране на обществената необходимост от ученето.
- **Позиционни** – стремеж за заемане на адекватно положение в отношенията с околните.
- **Игрови** – неадекватно пренесен в учебната сфера.
- **Перспективни** – отговорност, стремеж за образование и професия.
- **Непосредствени** – занимателност, желание за висока оценка, желание за похвала от учителя или родителите, страх пред наказание, получаване на висока оценка.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Източници на мотивация

- Според Фишер има три главни източника на мотивация в обучението:

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Процесът на мотивацията

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Фактори на мотивацията за учене

● Домашната среда на децата формира началното отношение към ученето.

- ✓ семейството и неговите ценности и традиции;
- ✓ условията на ученика за учене в къщи;
- ✓ подкрепа от родители и близки на усилията на ученика за учене;
- ✓ стимули (поощрения) и наказания;
- ✓ външен натиск, външен авторитет.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Фактори за мотивация за учене

📍 Ролята на учителя:

- ✓ Помага на учениците.
- ✓ Стимулира учениците.
- ✓ Въвлича учениците в процеса на самооценяване.
- ✓ Демонстрира разнообразие от модели и подходи в обучението.
- ✓ Въвлича учениците в планирането на учебния процес и другите действия на класа.
- ✓ Поощрява учениците към настойчивост.
- ✓ Тренира социални умения чрез кооперативни задачи.
- ✓ Въздейства за изменение на мненията на учениците.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

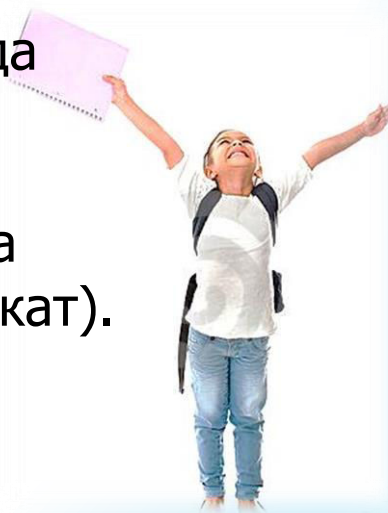
ВЪТРЕШНО СТИМУЛИРАНЕ НА УЧЕНОТО

Две важни съставни части на мотивацията:

За кого е това? – за мен непосредствено ИЛИ за другите (родители или учители).

Защо трябва да го правя? – да получа изгода ИЛИ да избегна неприятности.

Учениците са най-ефективни, когато работят за себе си и получават изгода (резултат, който искат).

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ВЪНШНО СТИМУЛИРАНЕ НА УЧЕНОТО

- Ролята на учителя
- Учебното съдържание
- Атмосферата в класа
- Социална идентичност (съученици)
- Ролеви модели. Примери и модели за поддържания
- Значението на домашната среда и на учебната среда

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

ЕФЕКТИВНИ СТРАТЕГИИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ДОБЪР ЕМОЦИОНАЛЕН КЛИМАТ В ОБУЧЕНИЕТО

- Поощрявайте и поддържайте учениците.
- Бъдете енергични и възторжени в преподаването.
- Създайте атмосфера, в която учениците не се страхуват от грешки и са поощрявани да рискуват.
- Избягвайте причиняващи напрежение техники.
- Дайте възможност на учениците да говорят за себе си, за своите интереси и култура.
- Поощрявайте ги да разискват възможностите, които им дава обучението в живота.
- Създайте познавателна среда с определен потенциал за успех.
- Отбележете успехите и прогреса на всеки ученик.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

● **Мотивация за достижения**

Има **три основни цели** на обучението:

Учениците трябва да изучат или разберат.

Учениците трябва да усвоят дадено действие или умение.

Учениците трябва да демонстрират своите достижения.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

● ДЕМОТИВИРАНЕ (ЗАГУБА НА МОТИВАЦИЯ ЗА УЧЕНЕ)

● ПРОГРАМА ЗА РЕМОТИВИРАНЕ:

- ✓ Дайте си време.
- ✓ Работете цялостно.
- ✓ Фокусирайте се върху целите.
- ✓ Свържете учебните достижения с усещането за комфорт.
- ✓ Погрижете се за Вашето физическо здраве.
- ✓ Визуализирайте мотивиращите ситуации.
- ✓ Възползвайте се от Вашето знание.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

● Субективни фактори за демотивация

- ✓ предишен учебен опит;
- ✓ страх от наказание;
- ✓ физически, психически, здравословни дадености, улесняващи или затрудняващи ученето и желанието за учене;
- ✓ усещане на успех или провал в ученето;
- ✓ наличие/липса на самочувствие **Аз искам**, но и **Аз мога** или **Няма да се справя** – защо да опитвам?

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- **Кога учебният процес би могъл да действа демотивиращ:**
- ✓ Когато е еднообразен, скучен, монотонен.
- ✓ Материалът е „сух” и учителят го преподава скучно.
- ✓ Учениците „не правят нищо” – никой не се интересува от мнението им – трябва само да слушат и „да внимават”.
- ✓ Учебният материал е труден и преподаван по недостъпен начин.
- ✓ Стилът и езикът са твърде академични (използват се много сложни термини и фрази).
- ✓ Средата е неподпомагаща (неподкрепяща).

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- 📍 **Учителят може да демотивира учениците за учене, когато:**
- ✓ „препуска“ през материала, защото „има много материал, който трябва да се преподаде за малко време“;
- ✓ проявява субективизъм в отношението си към учениците;
- ✓ когато е несправедлив в съжденията си спрямо поведението и знанията на ученика;
- ✓ подценява ученика или омаловажава постиженията му;
- ✓ изискванията му са крайни;
- ✓ не дава и не изисква обратна връзка за това какво разбират и как се справят отделните ученици и класа като цяло.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

● **Проблеми на ученика могат да станат причина за демотивация:**

- ✓ има пропуски и те се задълбочават;
- ✓ липсва му усещането за успех;
- ✓ разтревожен е .....
- ✓ не е сред любимците на учителя;
- ✓ не е приет добре от съучениците си – изолиран е или е пренебрегван;
- ✓ влюбен е, но .....
- ✓ не може да съчетае учебните изисквания с другите си ангажименти, приоритети и интереси;
- ✓ Други.....

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,

съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

- ❶ **ПОМОЩ ЗА НЕМОТИВИРАНИТЕ УЧЕНИЦИ**
- ❷ **ВЪВЛИЧАНЕ НА УЧЕНИКА**
- ❸ **ИНТЕРАКТИВНОТО ОБУЧЕНИЕ И УПРАВЛЕНСКАТА СТРАТЕГИЯ НА УЧИТЕЛЯ**
- ❹ **СТИЛОВЕТЕ НА УЧЕНЕ И УПРАВЛЕНСКАТА СТРАТЕГИЯ НА УЧИТЕЛЯ**
- ❺ **ЕСТЕСТВЕНИЯТ ПЪТ НА УЧЕНЕТО И УПРАВЛЕНСКАТА СТРАТЕГИЯ НА УЧИТЕЛЯ**

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,

съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

● ТРЕАМ-СТРАТЕГИЯТА КЪМ УЧЕНОТО И УПРАВЛЕНСКАТА СТРАТЕГИЯ НА УЧИТЕЛЯ

- **Т** – творчески ориентирани;
- **Р** – рефлексивни (способни да обмислят и да разсъждават над възможности и решения);
- **Е** – (по-)ефективни – да постигат учебните си цели;
- **А** – активни;
- **М** – мотивирани да учат.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.03-0001

„Квалификация на педагогическите специалисти“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Европейски социален фонд

ДИСКУСИЯ